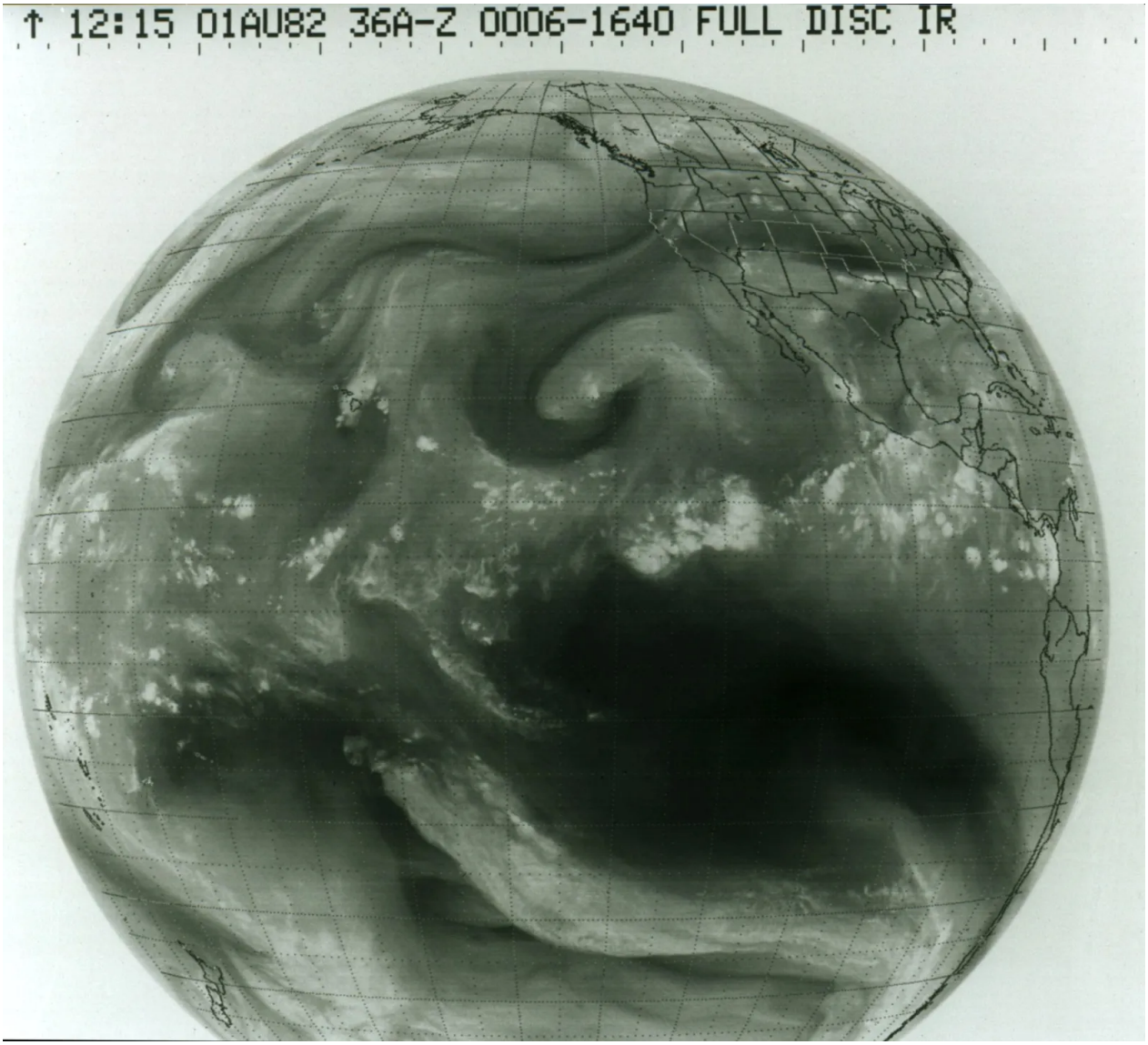
Vanddamp

Af Lennart Kiil

Vanddamp i atmosfæren set af vejrsatellitten GOES. Vanddamp er usynlig, men satellitten måler den varmestråling, den udsender. Lyse områder har meget vanddamp højt oppe, mørke områder er tørre.

NOAA. Public domain. Wikimedia Commons.

Vand i gasform. Vand findes i tre former: Is, væske, og damp. Skyer og tåge er *ikke* vanddamp, men vand på væskeform. Vanddamp er usynligt. Vanddamp er den primære naturlige drivhusgas i atmosfæren. Vanddamp er ansvarlig for omkring to tredjedele af den naturlige drivhuseffekt. Vanddamp og andre drivhusgasser absorberer infrarød stråling (varmestråling) fra jordens overflade, og reflekterer en del af den tilbage.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

Uden drivhusgasserne ville Jorden miste al dens varme til verdensrummet og nedkøles kraftigt. Vanddamp indgår i vandcyklussen: Når solens stråler opvarmer have, floder, og søer, fordamper noget af vandet op i luften og bliver til vanddamp. Der fordamper også vand direkte fra is og jordoverfladen. Planter producerer også vanddamp ved en proces, der kaldes transpiration. Vanddampen i atmosfæren afkøles efterhånden og danner væske, hvorved der dannes skyer. Denne proces kaldes kondensation. Når atmosfæren ikke kan indeholde mere vand, kommer vandet tilbage til jordoverfladen som enten regn eller sne. Dette kaldes nedbør. Menneskets aktiviteter øger ikke direkte indholdet af vanddamp i atmosfæren, men varm luft kan indeholde mere vanddamp end kold luft. Hvis menneskets aktiviteter øger temperaturen af atmosfæren nær overfladen, vil det derfor medføre en øget fordampning af vand. Således forstærkes menneskeskabt opvarmning af et øget indhold af vanddamp i atmosfæren. En øget reflektion af sollys fra en øget mængde skyer kan dog til dels mindske denne positiv feedback-effekt.

Husk at tage quizzen online på klimaleksikon.dk/opslag/vanddamp

> **Sådan henviser du til opslaget**
>
> Lennart Kiil: "Vanddamp". Klimaleksikon, klimaleksikon.dk/opslag/vanddamp, hentet 12. november 2026.
>
> Klimaleksikon er gratis og uden login.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node